

Wat zijn erfelijke hartziekten?

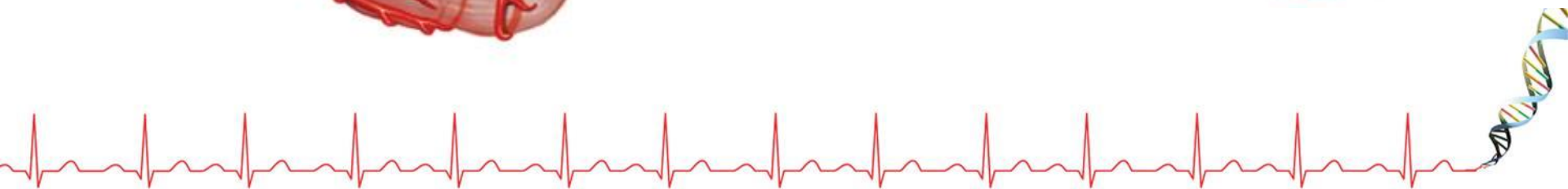
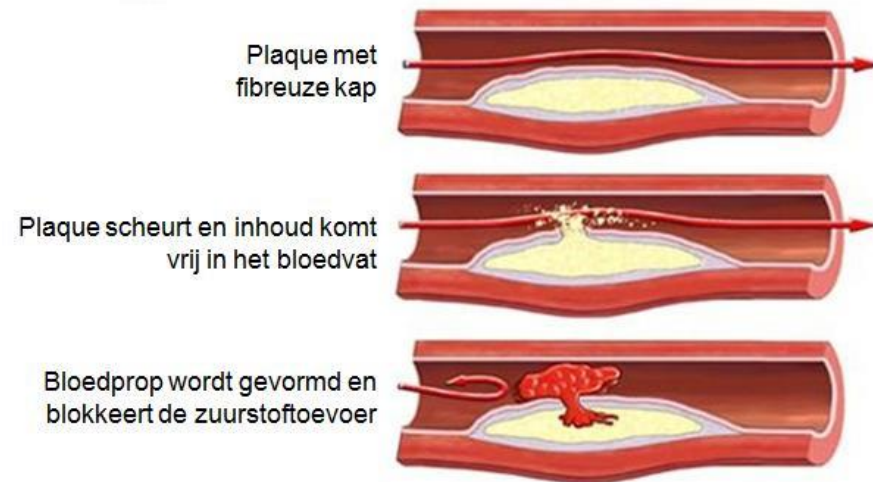
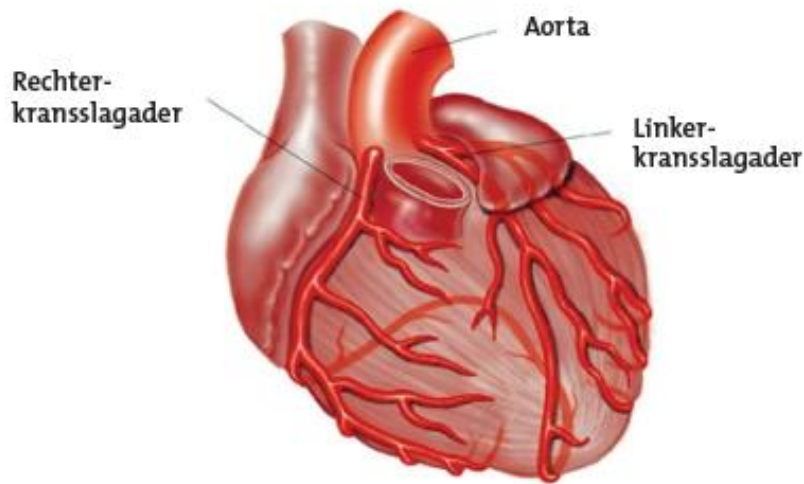
Landelijke dag Erfelijke Hartaandoeningen
Groningen 29 oktober 2016

Prof Maarten van den Berg, Cardioloog
Universitair Medisch Centrum Groningen

Wat zijn niet-erfelijke hartziekten?

Coronairlijden (“aderverkalking”)

Coronairlijden

Manifestaties:

- Angina pectoris
- Acuut hartinfarct
- Hartstilstand

Onderzoeken:

- Klachten
- Inspanningstest
- Myocardscan
- CT-scan
- Hartcatheterisatie

Coronairlijden

Oorzaken:

- Risicofactoren: roken, hypertensie, cholesterol, familie

Behandeling:

- Risicofactoren: o.a. statine
- aspirine
- Beta-blokker
- Dotteren
- Bypassoperatie

Erfelijke hartziekten

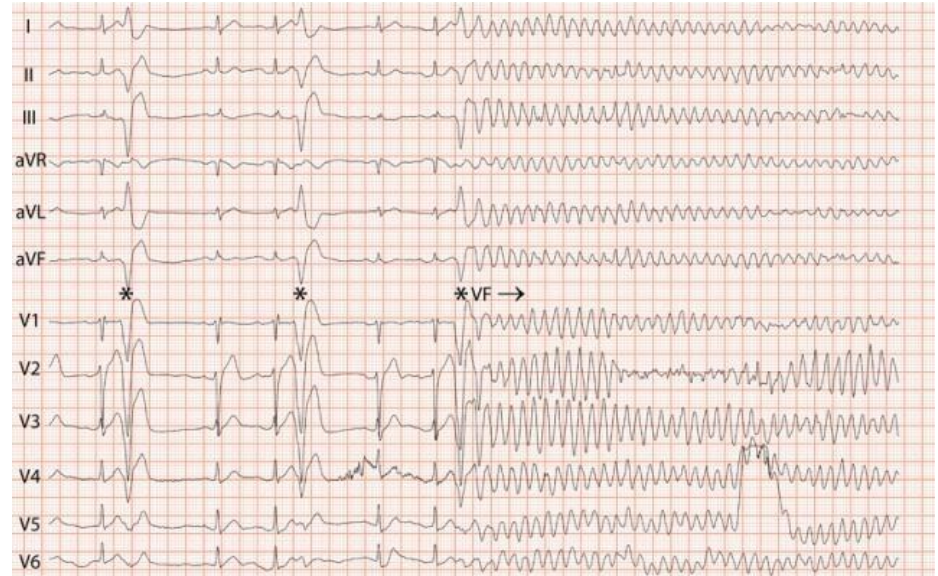
- Hartstilstand
- Hartfalen

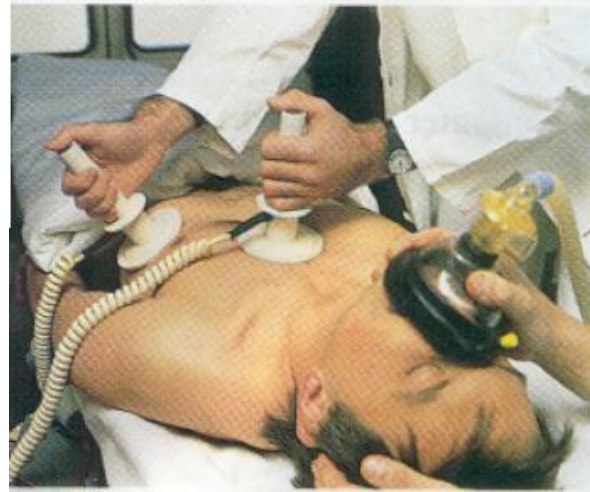
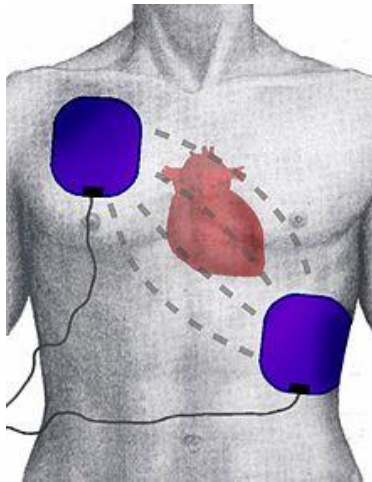

Hartstilstand

Overleving: 23%
Hartstichting 2016

Plotse dood – epidemiologie

- Alle leeftijden: 1 per 1000 per jaar (NL 16.000)
(Vreede-Swagemakers et al, JACC 1997)
- <45 j: 1-3 per 100.000 per jaar ->

NL: 200 – 600 gevallen per jaar

Plotse dood – oorzaken

- Meestal hartziekte (>80%)
- >45 j: meestal coronairlijden; acuut hartinfarct
- <45 j: vaak erfelijke hartziekte (60%)
  - Cardiomyopathie
  - Erfelijke ritmestoornis: bv Lang QT syndroom, Brugada syndroom

Ritmestoornissen

Klachten

- Geen
- Hartkloppingen, overslaan, op hol slaan
- Wegrakingen
- Hartstilstand

Oorzaak:

- Onderliggende hartziekte
bv coronairlijden, hartfalen, (erfelijke) cardiomyopathie
- ? -> erfelijke hartritmestoornis
bv Lang QT syndroom, Brugada syndroom

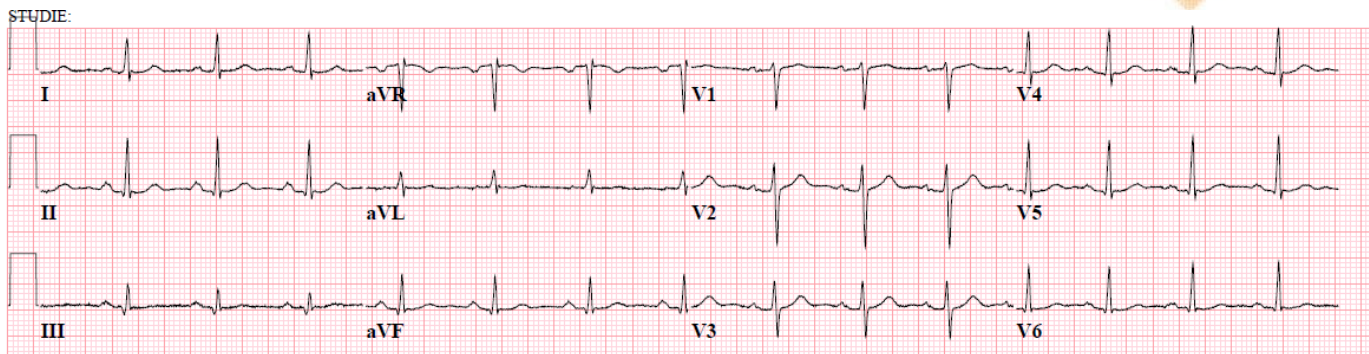
Erfelijke hartritmestoornissen

- Voorkomen 1: 2000-5000
- Erfelijk, autosomaal dominant
- Klachten op jonge leeftijd
- Onderzoek:
  - ECG
  - Inspanningstest
  - 24-uurs ECG
  - Ajmaline-test
  - Echo normaal

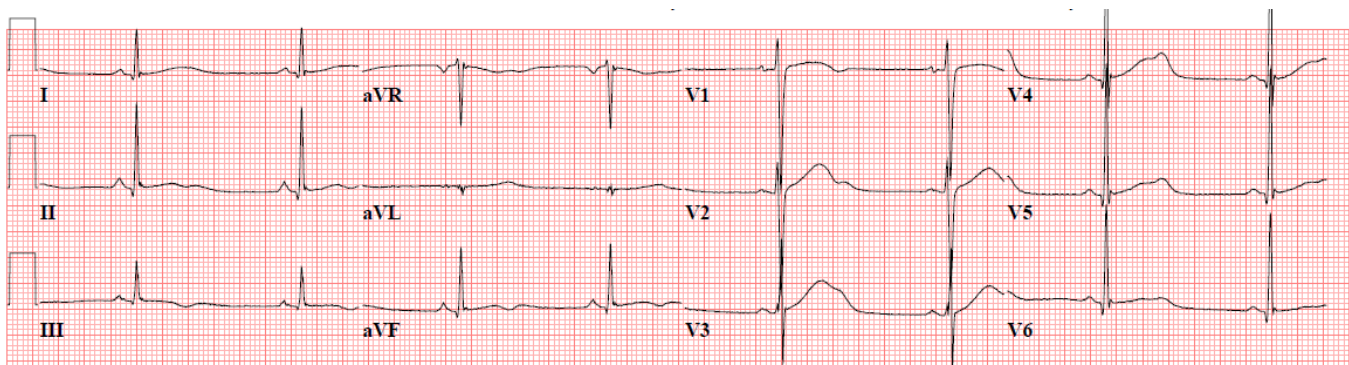

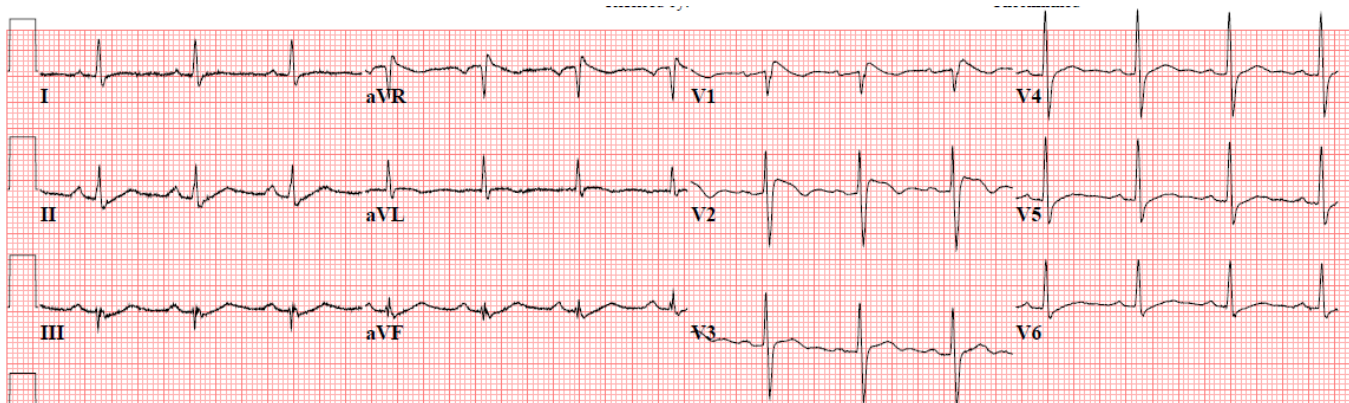
Normaal

Lang QT syndroom

Brugada syndroom

Erfelijke hartritmestoornissen

Behandeling, alleen symptomatisch,
geen gentherapie:

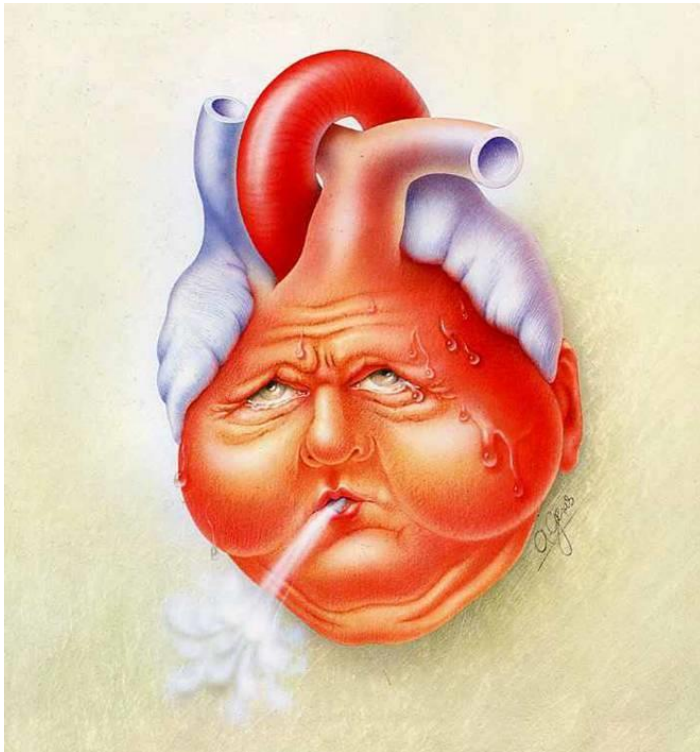
- Leefregels
- Medicatie
- Lijst met te vermijden medicatie
- Pacemaker/ICD

Hartfalen

- Klachten: vermoeidheid, kortademigheid, vocht vasthouden

Hartfalen

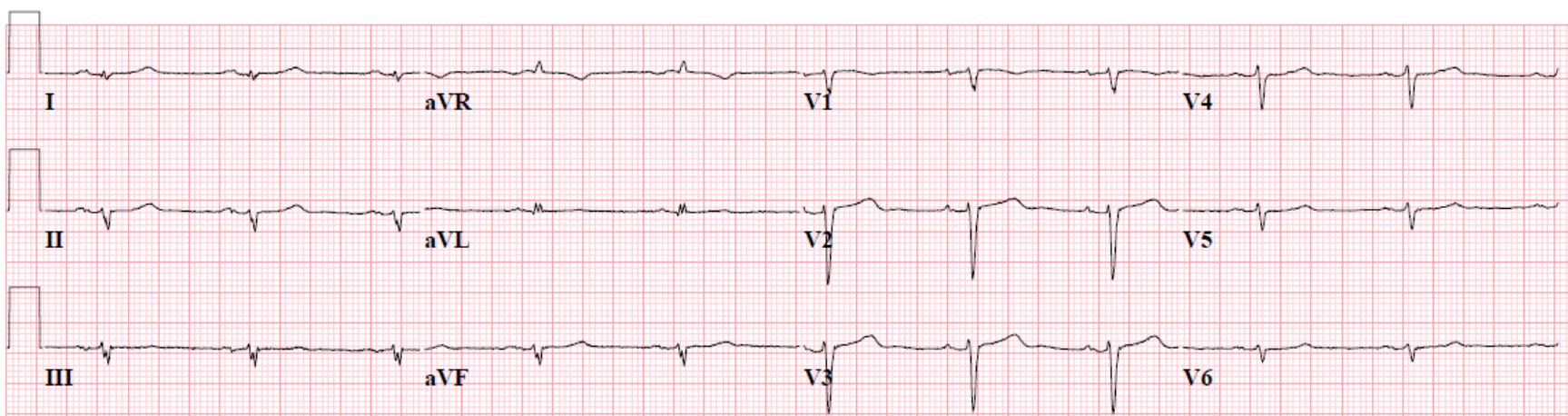
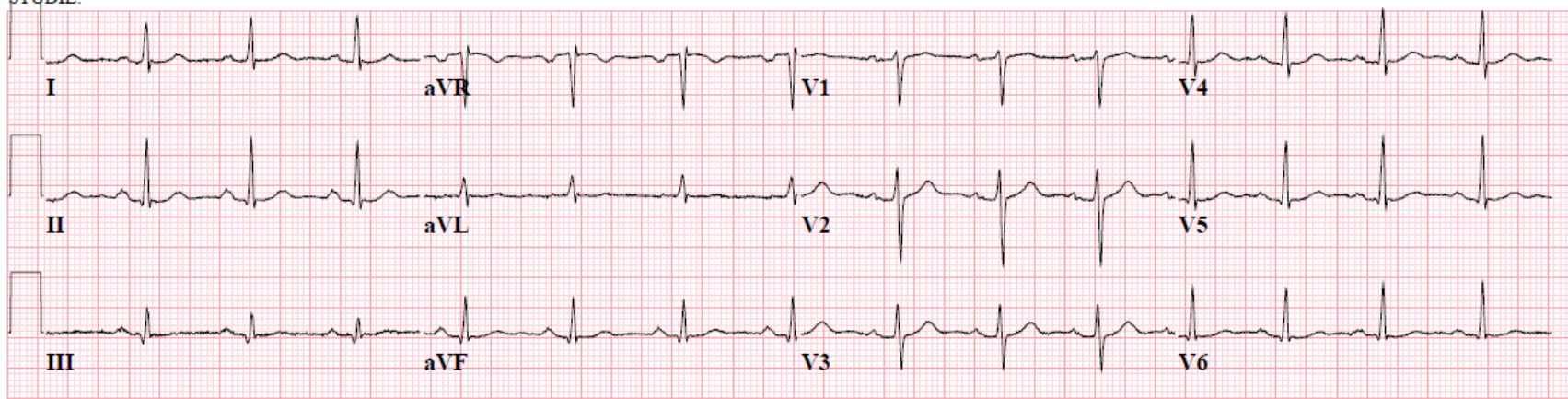
Onderzoeken:

- ECG
- bloedonderzoek
- X-thorax
- Inspanningstest
- Echocardiogram
- 24-uurs ECG (Holter)
- Hartcatheterisatie
- MRI

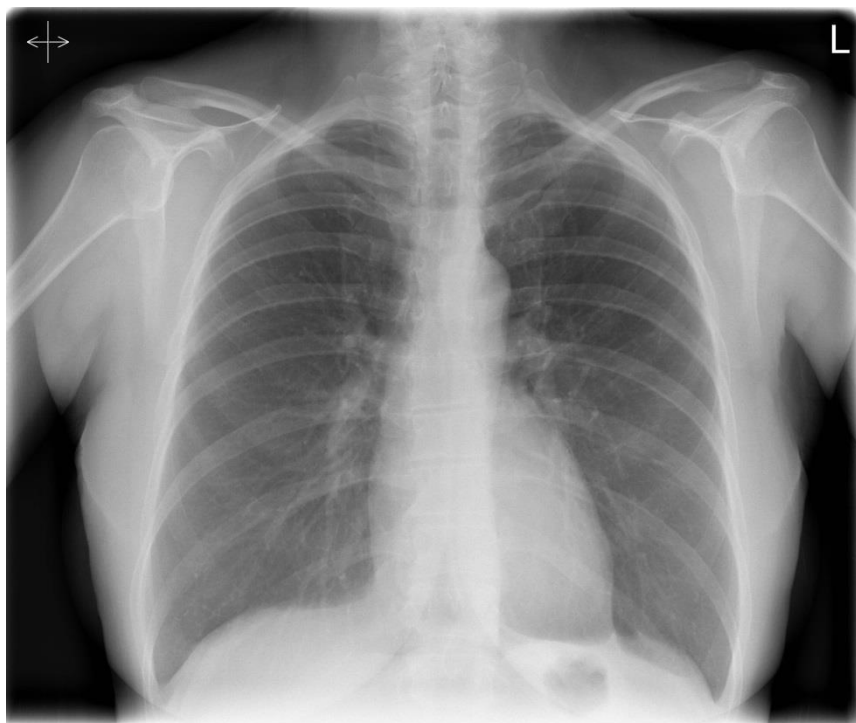

ECG - hartfilm

STUDIE:

Thorax foto

Echocardiogram

Hartfalen

Hart te wijd, slap

- Doorgemaakt hartinfarct
- Langdurige lekkage hartkleppen
- Cardiomyopathie

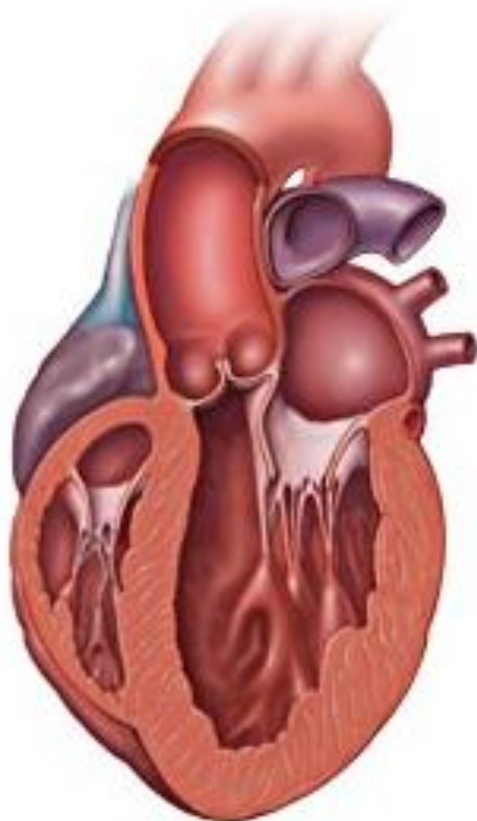
Hart te dik, stijf

- Hoge bloeddruk
- Cardiomyopathie

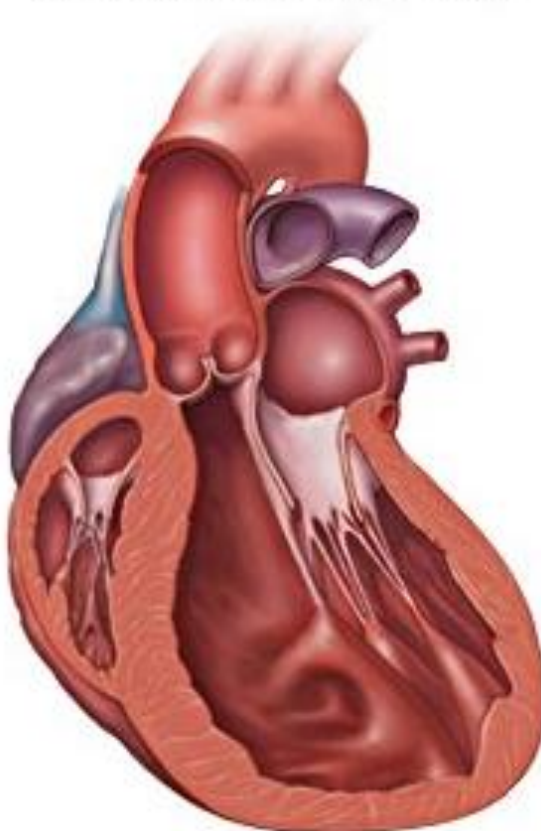

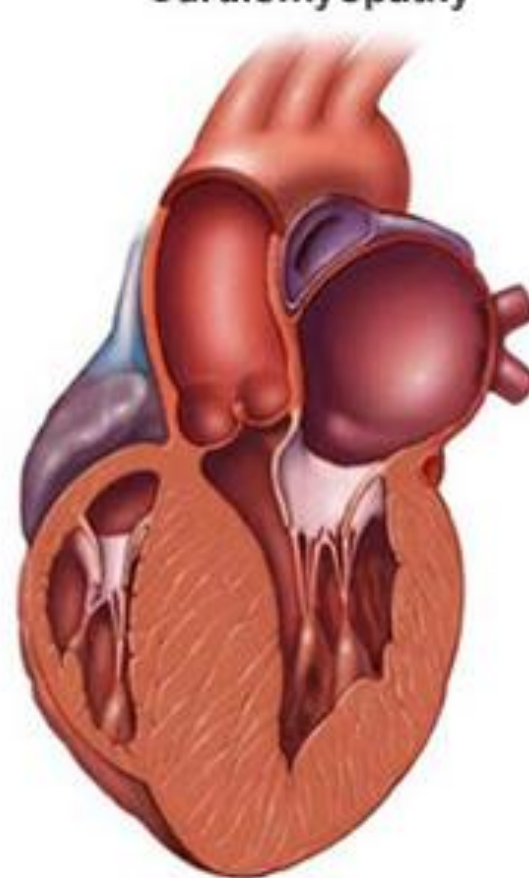
Normal heart

Heart with
dilated cardiomyopathy

Heart with Hypertrophic
Cardiomyopathy

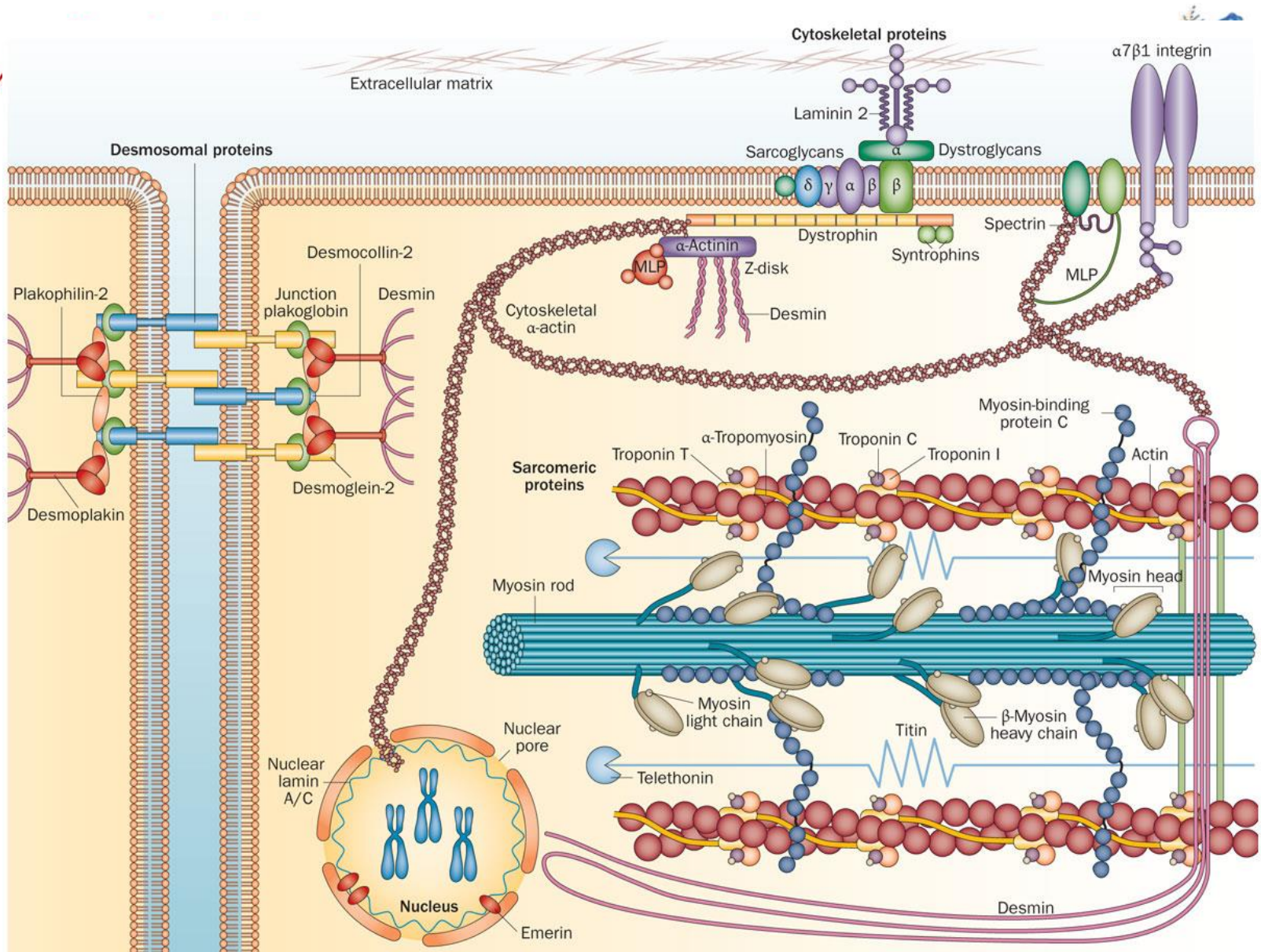

Hypertrofische cardiomyopathie

- Voorkomen $\approx 1:500$
- Meest voorkomende oorzaak hartstilstand op jonge leeftijd
- Erfelijk, autosomaal dominant
- Aanleg aangeboren, leeftijdsafhankelijke penetrantie
- Oorzaak: DNA mutatie in sarcomeer-gen ($n \approx 10$)

Hypertrofische cardiomyopathie

Klachten:

- Geen:
  - toevalsbevinding, bv bij keuring: ecg, ruis
  - familiescreening
- Kortademigheid
- Pijn op de borst
- Hartkloppingen
- Hartstilstand

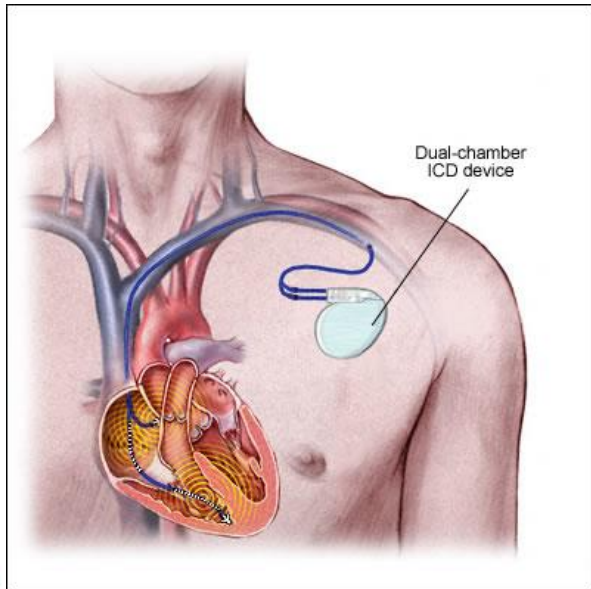
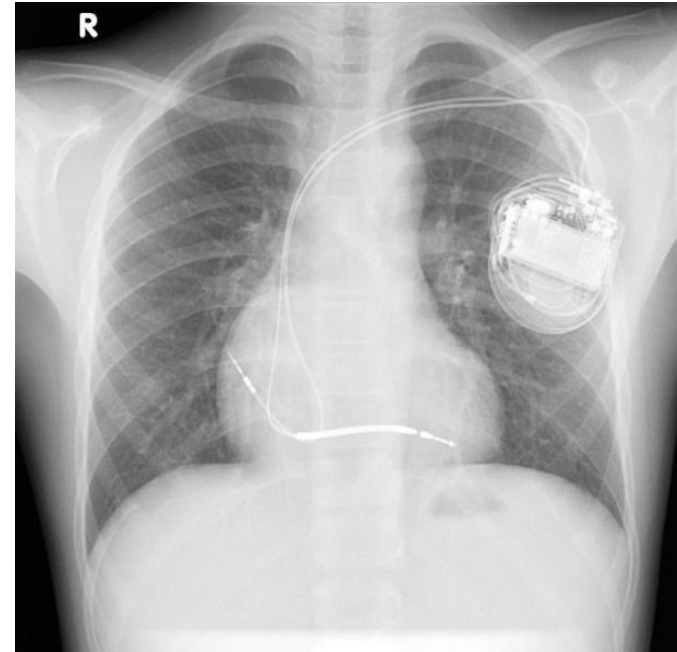

Hypertrofische cardiomyopathie

Behandeling, alleen symptomatisch:

- Leefregels
- Medicatie bv beta-blokker
- Operatie
- ICD: secondaire en primaire preventie

ICD: implantable cardioverter defibrillator

Dilaterende Cardiomyopathie

- Voorkomen $\approx 1: 2000$
- 50% geen oorzaak; 1/3 daarvan erfelijk
- Erfelijk, autosomaal dominant
- Aanleg aangeboren, leeftijdsafhankelijke penetrantie
- Oorzaak: DNA mutatie in 1 van >50 genen

Dilaterende Cardiomyopathie

Klachten:

- Kortademigheid
- Vocht vasthouden
- Hartkloppingen
- Hartstilstand

Dilaterende Cardiomyopathie

Behandeling:

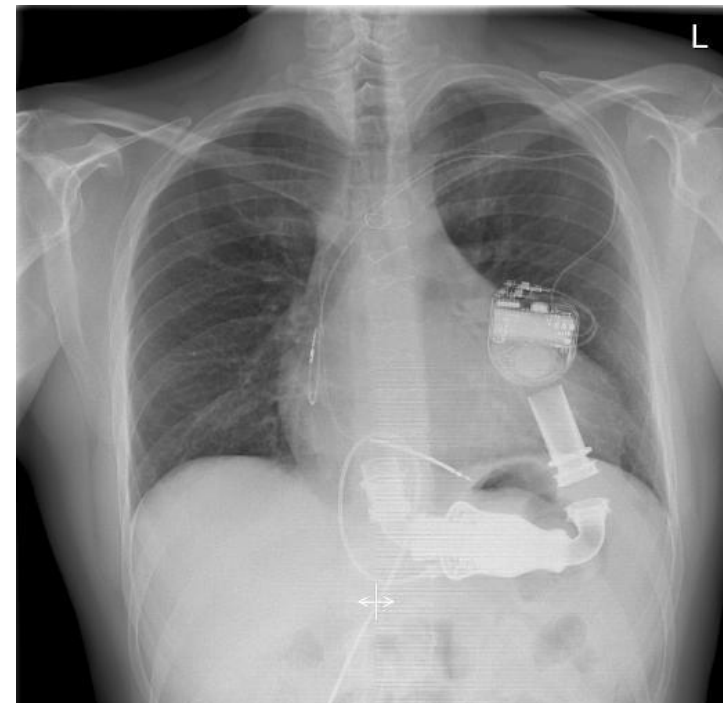
- Diuretica
- Beta-blokker
- ACE-remmers
- Pacemaker/ICD
- Mitraclip
- Steunhart
- Harttransplantatie

Man, dertiger

- 2005: wegraking, DCM/ACM, ICD
- >2006: pk-controles:
geleidelijke achteruitgang; hartfalen
vele ICD shocks, amiodarone
- 2010: DNA: PLN-mutatie!
- 2012: plaatsing Htx-lijst
- 2012: meerdere VT ablaties
- 2012: steunhart (LVAD) ivm recidiv. VT's
- 2014: Htx, o.a. nierinsuff. wv dialyse
Lange revalidatie
- 2016: gaat goed!

NB zuster idem!

Erfelijke hartziekten

Algemene kenmerken:

- Geen andere oorzaak aantoonbaar
  - Soms onderdeel van niet-cardiale ziekte bv spierziekte
- Overerving: autosomaal dominant
- Wisselende penetrantie
- Variabele expressie

Erfelijke hartziekten

Algemene kenmerken:

- Geen oorzakelijke behandeling, geen gentherapie
- Symptomatisch: medicatie, leefregels, pacemaker/ICD, operatie, steunhart, harttransplantatie
- Zeldzaam: expertise vereist
- UMCG: expertise centrum, cardiogenetica en hartfalen!

Dank voor uw aandacht

Vragen?

